Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

Asiantuntijakuuleminen

11.11.2024

VN/22840/2022
VN/9654/2024-MMM-23

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eläinten hyvinvoinnista annetun lain ja eläinlääkärinammatin harjoittamisesta annetun lain 12 §:n muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lain eläinten hyvinvoinnista (693/2023, jäljempänä eläinten hyvinvointilaki) 5, 78, ja 114 §:ää sekä lisättäväksi lakiin uusi 118 a §. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi myös eläinlääkärinammatin harjoittamisesta annetun lain 12 §:ää.

Esityksen tavoitteena on selkeyttää vallitsevaa oikeustilaa. Lisäksi esityksen tavoitteena on selkeyttää valtion ja kuntien välistä vastuujakoa vahingonkorvaustilanteissa. Esityksen tavoitteena on myös huomioida eläinten hyvinvointilain hyväksymisen jälkeen Euroopan unionin lainsäädäntöön ehdotettujen muutosten aiheuttamat kehitystarpeet.

Keskeiset ehdotukset

Eläinten hyvinvointilakiin ehdotetaan lisättäväksi valtion vahingonkorvausta koskeva 118 a §. Pykälä olisi tarpeen kunnan ja valtion vahingonkorvausvastuun selkeyttämiseksi tilanteessa, jossa kunnan palveluksessa oleva kunnaneläinlääkäri tai kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitava viranhaltija aiheuttaa vahinkoa valvoessaan eläinten hyvinvointisäädösten noudattamista. Tällöin vahingonkorvausvastuu olisi kunnan sijaan valtiolla. Ehdotetun lisäyksen jälkeen vahingonkorvausvastuu vastaisi aiemmin voimassa olleen lain mukaista oikeustilaa.

Laissa tarkennettaisiin myös 5 §:n pysyvän eläinnäyttelyn määritelmää luonnonvaraisten eläinten ja toisaalta luonnonvaraisiin eläinlajeihin kuuluvien eläinten osalta. Muutos on tarpeen lain selkeyttämiseksi.

Lain 78 §:n 3 momenttiin ehdotetaan siirrettäväksi viittaus valvonta-asetukseen. Valvonta-asetuksen tarkoittama virallinen valvonta ei nykyisen lain mukaan edellytä epäilyä eläinten hyvinvointisäädösten rikkomisesta. Lisäämällä 78 §:n uusi 3 momentti oikeustilaa selkeytetään.

Lain 114 §:ää muutettaisiin. Pykälän 2 momentin valtuutussäännöstä ehdotetaan täsmennettäväksi, jotta se kattaa maksujen suuruuden ja vastaa mitä kunnaneläinlääkärin suoritteista on säädetty muualla. Valtuutussäännöksen tarkentaminen ja yhdenmukaistaminen muiden vastaavien säädösten kanssa on tarpeen lain selkeyttämiseksi. Pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti, joka mahdollistaisi sen, että kunta määrää ja perii hyväksymänsä taksan mukaisen maksun kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavan viranhaltijan Euroopan unionin lainsäädännön ja tämän lain noudattamisen valvonnasta. Maksujen suuruus vastaisi enintään toimenpiteestä aiheutuneita kustannuksia.

Postiosoite Postadress Postal Address	Käyntiosoite Besöksadress Office	Puhelin Telefon Telephone	Faksi Fax Fax	s-posti, internet e-post, internet e-mail, internet
Maa- ja metsätalousministeriö PL 30 00023 Valtioneuvosto	Hallituskatu 3 A Helsinki	0295 16001 +358 295 16001		kirjaamo.mmm@gov.fi

Eläinlääkärinammatin harjoittamisesta annetun lain 12 §:n 3 momentin soveltaminen on osin sidoksissa koira- ja kissa-asetuksen valmisteluun, joka on osa laajempaa EU:n eläinten hyvinvointilainsäädännön uudistushanketta.

Nykymuotoisen 12 §:n 3 momentin soveltaminen vaatisi lisäksi jalostusasetuksen sekä eläinrekisterin, jolla on tekniset valmiudet ilmoitusten tallentamiseen. Molempien soveltamisen edellytysten puuttuessa esityksessä ehdotetaan muutettavaksi eläinlääkärinammatin harjoittamisesta annetun lain 12 §:ää. Lain 12 §:n 3 ja 4 momenttien osalta säädettäisiin lisäksi erillinen siirtymäsäännös. Siirtymäsäännöksen mukaan lain 12 §:n 3 momenttia sovellettaisiin 1.1.2028 ja 4 momenttia tulisi voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana. Siirtymäsäännös on tarpeen, koska koira- ja kissa -asetuksen etenemistä ja aikataulua on hyvin vaikeaa arvioida. Asetusehdotuksen etenemiseen vaikuttaa keskeisesti vuoden 2024 kesäkuussa valitun uuden Euroopan parlamentin ja sen jälkeen valittavan uuden komission työohjelma ja sen aikataulutus.

Siirtymäsäännöksellä varmistetaan, että koira- ja kissa-asetuksessa edellytettävän kissarekisterin käyttöönoton yhteydessä varataan riittävästi aikaa käyttöönottoon liittyvien käytännön ongelmien selvittämiseen ja ennaltaehkäisyyn.

Voimaantulo

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2025. Eläinlääkärinammatin harjoittamisesta annetun lain 12 §:n 4 momentti tulisi voimaan valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettävänä ajankohtana. Lain 12 §:n 3 momenttia sovellettaisiin kuitenkin vasta 1 päivästä tammikuuta 2028.